

Overzicht met Thematische Projecten 2019 voor het Nationaal programma Groningen

NPG Projecten Patrick Brouns					(Aanvullende) onderbouwing uitvoeringsgereedheid, urgentie, lokaal-Regionaal, verdedigbaarheid:	Thema	
Nr.	Project	Initiatief-nemer	Investering	Bijdrage NPG	Omschrijving		
1	Syngas BIOMCN	Bio-MCN	€ 1.500.000	€ 500.000	De geproduceerde overmaat aan syngas vanuit beide productielijnen wordt na een expansieplan teruggevoerd naar de reformers van beide methanol productie lijns. De energie die vrijkomt uit deze expansie stap wordt nu niet ingezet. Door gebruik te maken van een turbine km een generator kan deze energie worden omgezet in stroom. De verwachting is dat uiteindelijk bij 2 lijnen in productie deze geproduceerde stroom de huidige BioMCN behoefte volledig dekt. Deze stroomproductie bedraagt dan ongeveer 5,5MW. Stroom die dus niet in een centrale hoeft te worden opgewekt. Project kan gezien worden als onderdeel van de van systemsprong richting de waterstofeconomie. Het project is een voorbeeld hoe de onderwerpen uit de industriegenda (ketenkoppeling, energie-efficiency, elektrificatie) kunnen worden uitgevoerd.	Urgent: hoe eerder gestart kan worden met het duurzaam opwekken van 5,5 MW elektriciteit met syngas uit het eigen proces hoe beter. Doordat half met de tweede lijn van Bio-MCN wordt opgestart komt er voldoende syngas vrij om deze investering te plagen. Daarom wordt nu al in de (ont)bouw van de tweede lijn rekening gehouden met voorzieningen om het syngas te kunnen afvangen en elektrificeren. Het proces hoeft daarom niet te worden stilgelegd en kan Bio-MCN direct starten met het opwekken van haar eigen elektra behoefte. Uitvoeringsgereed: Na het opstarten van de tweede lijn (medio mei) is Bio-MCN klaar voor de vervolginvesteringen. Met de bijdrage vanuit het NPG kan het project om het syngas te elektrificeren direct worden gestart. Verdedigbaar: het niet uitvoeren van het project leidt niet tot het omvallen van Bio-MCN, of realiseert niet forse banengroei. Het belang van het uitvoeren van het project is dat wordt aangebond dat de industrie de eerste stappen in het uitvoeren van het klimaatakkoord zet. Het project past naadloos in de opgestelde Industrie Agenda, en het eindrapport van de Industrietafel Noord-Nederland. Verregeande CO2-reductie in de Industrie, wat ook doelstelling van het Nationaal Programma is, zal middels vele slimme oplossingen moeten worden bewerkstelligd. Bio-MCN laat met dit project zien dat er al op concrete wijze werk van wordt gemaakt.	Energietransitie, Industrie, chemie
2	Warmte Transitie Centrum Groningen (WTCG)	Provincie (bv/samen met gemeenten)	€ 300.000	€ 150.000	Het doel van het WTCG is het ontzorgen van gemeenten in de uitvoering van de warmtetransitie en het gasloos maken van alle Groningse huizen. Met de bijdrage van 300.000,- in voorbereidingskosten kan het WTCG gezamenlijk met gemeenten worden opgezet en kunnen ook voorbereidende werkzaamheden worden gedaan voor de gemeenten in het RES traject. Deze voorbereidingsfase zal leiden tot een verzoeken aanvraag uit het NPG voor de daadwerkelijke uitvoering van het WTCG. Hiervoor wordt voorzien dat een substantiële jaarlijkse bijdrage nodig is. Daarbij zal cofinanciering van betrokken partijen (in ieder geval gemeente) aan de orde zijn. In deze fase is de cofinanciering gering. De provincie zorgt voor de overige cofinanciering.	Het Warmtetransitiecentrum Groningen is het instrument dat nodig is om de gebouwde omgeving integraal en gestructureerd van het aardgas af te krijgen. Ervaring met de Proefstraten Kortgrassingse Wijken leert dat de warmtetransitie ingewikkeld en kostenintensief is. Het is daarom noodzakelijk dat gemeenten de menskracht en organisatiegraad hebben om niet een enkele wijk, maar het complete grondgebied over te laten gaan op duurzame warmte. Een structurele voorziening als het WTCG helpt gemeenten om de regio rol op het gebied van warmte op te pakken en de financieringsbehoefte te specificeren. Zo kunnen de gemeenten Europese en nationale subsidieverleners en maatschappelijke en commerciële investeringsfondsen goed uitgewerkte en kansrijke projecten voorleggen. Deze opgave ligt er voor alle gemeenten, en ook urgent in het kader van de RES. Daarmee is het niet een lokaal, maar een regionaal project. De ervaring leert dat gemeenten de warmtetransitie steeds meer als urgent beschouwen en bereid zijn er tijd en geld aan te besteden. Het WTCG zal daarom als vliegwie kunnen fungeren. Regionale samenwerking maakt het verschil!	Energietransitie
3	Chemport innovation Centre	Provincie Groningen, regionale partners uit industrie en intermediaire partijen (de Triple-helix Groene Chemie)	€ 7.000.000	€ 3.450.000	Realisatie van proefabriek-faciliteit groene chemie innovaties in Delfzijl. Een marktonderzoek onder potentiële klanten toont aan dat een entiteit als CIC (proefabriek-faciliteit, met plug-and-play kwaliteiten in een industriële omgeving) node ontbreekt in de regio. Zonder zo'n entiteit zullen de scale-ups hetzij afhaken, hetzij uitwijken naar andere regio's. Dit is de laatste stap in de innovatie-keten voordat partijen overgaan tot investeringen op industriële schaal. Bedrijven die hiervan gebruik maken brengen kennis mee, andersom is dit een instrument om bedrijven te binden in de regio en innovaties in de chemie definitief te realiseren in Delfzijl. CIC initiatief is aangevuld met het initiatief van NEC en Terras met betrekking tot biomassa vergesings pilot en demo.	Investeringsgereed. Voorwaardescheppend en publiek karakter. De proefabriek is noodzakelijk voor de te behalen doelen in het domein van de groene chemie innovaties. Als het project niet doorgaat bestaat de kans dat scale-ups naar andere regio's uitwijken. Juist het laten landen van innovaties en investeringen om de chemie verder te vergroenen vraagt een intensieve samenwerking tussen de bedrijven, overheden, intermediairs en kennisinstellingen. Het CIC vormt de ordibrekende schakel tussen innovatie en (grootschalige) uitrol en investeringen voor in de groene chemie, en daarmee de toekomst van deze Industrie. Vanwege de grote maatschappelijke aandacht voor CO2 en duurzaam ondernemen, en vanwege de opgedane ervaringen en acquisities onder de Chemport Europe vlag, blijkt dat het essentieel is om een dergelijke landingsplek nu te realiseren. Op dit moment betreft het een aantal 'prospects' met grootpotentieel in Delfzijl, wat graag gebruik maakt van het CIC.	Energietransitie, chemie, innovatie
4	Proceskosten projectontwikkeling	Provincie Groningen (pervoerde), Chemport Europe, Kennis team Chemie en regionale partners uit industrie en intermediaire partijen (de Triple-helix Groene Chemie).	€ 600.000	€ 300.000	Ondersteuning proceskosten voor het uitwerken van innovatieprojecten en investeringsplannen Chemport. Om bijdragen voor haalbaarheids- en engineeringstrategieën. De industriegenda en het rapport van de Klimaatallie Industriële Noord-Nederland bevatten de plannen om te komen tot CO2 besparing, energietransitie en groene Industrie. Deze plannen worden langs de hoofdonderwerpen verder uitgewerkt in Investeringsplannen. Voor de korte termijn uit te werken: a) Uitbreiding ZAWIJ b) Warmteleiding Eemshaven; c) Warmte/grondstofleiding d) Investeringsagenda Biomassa (sulkeragenda) e) Investeringsagenda Waterstof f) energie efficiency en elektrificatie g) ketenkoppeling	Voorbereiding van genoemde projecten wordt nu opgestart. Projecten passen goed binnen het te ontwikkelen programma voor themafijn 2 NPG. Hiermee wordt een vliegende start voor uitvoering van deze themafijn gerealiseerd.	Energietransitie, Industrie, chemie
5	Eerste fase voorbereiding digitale top	Provincie Groningen, Gemeente Groningen, RuG	€ 50.000	€ 25.000	De Digitale top zet Groningen/Noord-Nederland op de kaart als voorloper in de transitie naar een digitale samenleving en digitale economie, en koploper in digitaal Europa, met uitstraling naar het brede MKB bedrijven in de regio. De digitale top was oorspronkelijk aangevraagd door de gemeente Groningen voor het 'thematische programma' en opgenomen in het overzicht met op 11 maart te honoreren projecten. EZK en NWO hadden echter nog geen definitief besluit genomen over het vervolg van de top. In afwachting van besluitvorming is het project uit de stukken geschrapt.	Er zijn ambtelijke signalen dat er ook volgend jaar een digitale top wordt georganiseerd. Aan kantszijde is de wens dat deze op een centrale piek in het land plaatsvindt. Om de aandacht Groningen als locatie voor deze top te houden is dit project voorzien om gezamenlijk met gemeente Groningen, RuG en andere regionale partners de eerste fase van de voorbereiding mogelijk te maken. RuG, provincie en Groningen dragen bij aan de cofinanciering.	Digitalisering

Nr.	Project	Initiatief-nemer	Investering	Bijdrage NPG	Omschrijving	(Aanvullende) onderbouwing uitvoeringsgereedheid, urgentie, lokaal-regionaal, verdedigbaarheid:	Thema
5	Dellaplan H2 Oudeschip	Dorps-vereniging Oudeschip	€ 100.000	€ 50.000	<p>Nabij het dorp Oudeschip zal een windpark van 20 windturbines worden gerealiseerd. Ter compensatie zullen de inwoners van het dorp Oudeschip voor 10% meedelen in de opbrengsten. Vanuit het dorp is nu het voorstel gekomen om deze kans aan te grijpen. In combinatie met de kans op duurzame elektriciteit die voortvloeit uit de versterking van woningen, door het dorp volledig duurzaam te maken op basis van een waterstofinfrastructuur en zo een praktijkvoorbeeld van een energieneutraal dorp te vormen. Het dorp heeft effectief twee windturbines (2 x 4 MW) tot haar beschikking ten gevolge van de 10% participatie in het park. Het plan is om 180 woningen en 30 tractoren van energie te voorzien middels waterstof, die lokaal met een electrolyser geproduceerd zal worden uit 100% duurzame elektriciteit van het windpark. In de woningen zullen waterstofketels worden aangebracht (ongedroogde) € 15.000 per woning). Ook is een reductiestation nodig dat waterstof op een lagere druk brengt. De New Energy Coalition ondersteunt actie bij de ontwikkeling van het projectplan. Ook de BAM is betrokken. De benodigde investering voor het totale project wordt geschat op minimaal 25 miljoen euro. Van belang is om tot een breed gedragen plan te komen, dat fasebaar is en waarin concrete voordelen voor de inwoners van het dorp goed geborgd zijn. Om dit innovatieve project gedege op te kunnen zetten is een financiële bijdrage benodigd, die gebruikt zal worden voor het uitwerken van de business case, het vormen van een consortium en het uitwerken van een breed gedragen projectplan inclusief bewonersparticipatie. De NEC zal daarbij ondersteuning leveren.</p> <p>Concreet wordt hiervoor aan het NPG een bijdrage van EUR 50.000, gevraagd. De bedoeling is dat de aanvragende partijen zowel bijdragen in natura als in een financiële bijdrage, zie de begroting onderaan deze aanvraag. De daadwerkelijke toezegging van de gevraagde bijdrage aan de partners heeft nog niet plaatsgevonden. Een deel van de bijdrage is al gedaan in de vorm van de ontwikkeling van een initieel projectvoorstel (bijdrage in natura, EUR 10k). Aan lokale belanghebbenden (de gemeente en Groningen Seaports) wordt nog een gezamenlijke bijdrage van 20k gevraagd. De bijdrage vanuit de NPG wordt als voorwaardelijk gesteld voor de beoogde bijdrage van de andere partners in het project.</p>	De aanvraag is gericht op procesgeld, dat gebruikt wordt om een samenwerkingsverband van investerende en uitvoerende partijen bijeen te brengen, die gezamenlijk ook de benodigde cofinanciering in de uitvoering zullen dragen. Potentiële partners zijn de NEC, de BAM, de Gasunie, NAW, gemeente en bewoners. Met behulp van het procesgeld wordt vanuit dit consortium een gedegen projectplan voorbereid, inclusief begroting, financiering, planning en faseering van de uitvoering. Het is van belang dat het plan en financiering klaar liggen op het moment dat de versterking start, om de combinatie daarmee te kunnen maken. Dat maakt dat uitvoering op dit moment van belang is.	Energietransitie
6	Opleiden en omscholen Installateurs in de energietransitie	Provincie Groningen, Noorderpoort, Alfa	€ 840.000	€ 340.000	<p>Het project bestaat uit twee delen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omscholen van bestaande installateurs naar duurzame energie: zon-pv, zonnecollectors, warmtepompen, hybride systemen etc. Het gaat hierbij om het leren aanleggen en onderhouden van deze systemen. Dit betreft een cursus van p1m 2 maanden voor per ronde 30 installateurs. Doel is in 2 jaar tijd 150 installateurs bij te scholen. Totale projectkosten 200.000 euro, waarvan de helft voor rekening van de bedrijven (installateurs) en het andere deel vanuit het NPG (100.000 euro dus voor 2 jaar) - Opleiden van statushouders tot (duurzame) installateurs. Dit betreft het doorlopen van het volledig 2 jarig programma, voor een specifieke doelgroep die vanuit taai barrière en inburgering en extra begeleiding vanuit de bedrijven extra aandacht vraagt. Totale kosten voor 2 jaar en het opleiden van 2 groepen van 20 statushouders kost p1m. 640.000. De inburgeringscursus is hierbij inbegrepen. Met bijdragen vanuit het Ministerie SZW voor de inburgering en Crebo is het tekort wat vanuit het NPG wordt gevraagd 240.000. <p>Beide onderdelen van het project zijn startklaar in 2019.</p>	<p>Levert hard benodigde arbeidskrachten op en bijgeschoolde arbeidskrachten.</p> <p>Levert statushouders een in Nederland passende opleiding en uitzicht op werk.</p> <p>Beide onderdelen zijn een heel directe manier om een bijdrage te leveren aan de arbeidsmarkt als het gaat om voldoende geschoolde installateurs en daarbij komen aan het bijtscholen van installateurs in duurzame energieoplossingen (in plaats van in het verleden standaard HR keten). De inburgering en integratie van 40 statushouders verloopt goed omdat het direct praktijkgericht gebeurt, met stage en werkplekken bij bedrijven. Daarmee is dit niet alleen een papieren inburgering.</p> <p>Het project is vooral gericht op de combinatie arbeidsmarkt en energietransitie, met name het tekort aan geschoolde mensen in de uitvoering van de energietransitie. De kans is daarmee ook zeer groot dat deze opgeleide / omgeschoolde mensen direct werk zullen vinden /houden. Meer beschikbare arbeid versnelt de transitie en het lokale verdienvermogen. Bovendien kan het inburgeringsprogramma als voorbeeld dienen voor de rest van Nederland, zowel vanuit dit specifieke energie-initiatief als als breder format voor inburgering/opleiding/vinden van werk.</p> <p>Begroting op hoofdlijnen: - Bijtscholen installateurs Totale projectkosten 200.000 euro 100.000 bedrijven bijdrage 100.000 NPG - Opleiden van statushouders tot (duurzame) installateurs. Totale projectkosten 640.000. 200.000 Ministerie SZW voor de inburgering 200.000 Crebo 240.000 NPG</p>	
7	Joint fact finding wind op zee	Rijk (min EZK, EZK, LNV) en Provincie Groningen	€ 250.000	€ 125.000	<p>Het korte termijn doel is het opleveren van een joint fact finding wind op zee zoals afgesproken met het Rijk in het Startocdocument Nationaal Programma Groningen.</p> <p>Er moeten diverse onderzoeken worden uitgevoerd: een ecologisch onderzoek, een ruimtelijk onderzoek, en een onderzoek naar de energievrage in Groningen (reeds gestart). De provincie staat garant voor de 50% cofinanciering. Deze wordt opgebracht uit het Energieprogramma voor onze 25% bijdrage; over de andere 25% zijn we in gesprek met het Rijk/EZK.</p> <p>Rijk en provincie dragen daarnaast middelen bij in natura.</p>	<p>Wind op zee is steeds goedkoper geworden en daarmee een efficiënte manier om duurzame energie op te wekken en CO2 te besparen. Grote hoeveelheden wind van zee inpassen in het energiesysteem vergt innovatieve oplossingen, die we kunnen uitdragen naar de rest van Nederland en daarbuiten.</p> <p>In de beleidsvorming wordt de komende jaren nagedacht over wind op zee na 2030. Door de joint fact finding op korte termijn te starten kunnen we daar input voor bieden en vergeten we de kans dat er nieuwe gebieden boven Groningen worden aangewezen (in plaats van elders langs de kust).</p>	Energietransitie (industrie, arbeidsmarkt)
8	Leergang Oriëntatie Offshore Wind	Noorderpoort in samenwerking met Hanzehogeschool, RUG, NNGW, Seaports, New Energy Coalition	€ 61.740	€ 30.600	<p>De leergang 'Oriëntatie Offshore Wind' wil studenten, werknemers, zij-instromers, docenten, maar ook belangstellende burgers kennis laten maken met de afwisselende en uitdagende wereld van offshore wind. In 10 bijeenkomsten/seminars, verzorgd door de kennisinstellingen en bedrijven worden verschillende aspecten uit de supply chain van offshore wind (ontwikkeling, bouw, operation & maintenance) belicht. De insteek zal vaak technisch zijn maar ook bedrijfskundig. Innovaties zoals het gebruik van sensortechnologie, VR en robotica komen aan bod om te laten zien dat offshore wind een sector met en van de toekomst is.</p> <p>De leergang laat zien wat de sector te bieden heeft en wat het tot een interessante en aantrekkelijke branche maakt, ook voor hoger opgeleide studenten en werknemers. Het ontwikkelt bij de deelnemers een positief beeld t.a.v. offshore wind. Het geeft bekendheid aan de activiteiten van de bedrijven in de Eemshaven en bij de kennisinstellingen. Het is de eerste aanzet tot een community om kennis, informatie en ideeën te delen.</p>	<p>* Urgentie: De provincie Groningen heeft een hoge ambitie om meer offshore wind tenders boven de Wadden binnen te halen. Boven de Wadden zal in 2026 een nieuw offshore windpark van 700MW operationeel zijn. Eemshaven heeft zich de laatste jaren ontwikkeld tot een basis- en servicehaven voor de offshore windindustrie van formaat. Deze ontwikkelingen bieden kansen voor de regio op het gebied van economie, innovatie en werkgelegenheid. Er is veel behoefte aan goed gekwalificeerde werknemers met andere kennis, vakmanschap en soft skills. De beschikbaarheid van goed personeel (van 'MBO tot MBA') is een belangrijk aandachtspunt en knelpunt voor de sector, dat alleen maar groter zal worden. * Uitvoeringsgereed: De leergang kan worden gezien als preambule voor het offshore-wind-innovatiecentrum, waarvoor ondernemers, overheid en onderwijsinstellingen in de regio op dit moment de plannen ontwikkelen. Dit centrum moet de plek worden waar bedrijfsleven en onderwijs elkaar ontmoeten m.b.t. vragen rondom techniek, innovatie en talentontwikkeling. Door deze samenwerking nog dit jaar te positioneren in de Eemshaven ontstaat een nieuw innovatief ecosysteem en een leer-werkomgeving die ook voor hoger gekwalificeerde studenten en werknemers interessant is. Omdat initiatiefnemers van het offshore-wind innovatiecentrum betrokken zijn bij de leergang kan er snel worden gestart.</p>	Energietransitie, arbeidsmarkt

HBO Projecten Heur Griper	Nr. Project	Initiatief-nemer	Investering	Bijdrage NPG	Omschrijving	Thema
	1	Provincie Groningen, Arma, Probal, Ministerie IenW, Holtcausen, Stadler, Veiligheidsregio Noord-NL, gemeenten	€ 1.000.000	€ 500.000	<p>Veredje van de eerste met autonoom erms trainenvervoer in de provincie. De autonoom erms-zeilnvervoer is niet alleen een innovatie die er in de toekomst voor zorgt dat er minder infrastructuur hoeft te worden bijgebouwd om meer treinen te kunnen laten rijden (betere benutting van bestaande spoorinfrastructuur). Deze innovatie die leidt tot een hogere punctualiteit en dicht(er) op elkaar kunnen rijden van treinen, autobus erms vervoer zorgt er daarnaast voor dat het energiegebruik van een trein sterk wordt verminderd, zo'n 15%-30%.</p> <p>De eerste test in maart was al zeer succesvol en hoopvol qua eerste resultaten. In de tweede test die najaar is gepland in beeld te brengen wat de kosten en businesscase van autonoom erms trainenvervoer zijn, hoe religieus het behoeven, wat de exacte duurzaamheidswinst kan zijn en meer punctualiteitsbeten te doen. Op korte termijn wordt een aantal treinen over het huidige beveiligingssysteem op de spoortracks in Noord-Nederland, te voorzien van meer autonoom erms trainenvervoer. Dit wordt mede ondersteund door de provincie Groningen en de gemeente Probal. Het is van belang het momentum vast te houden en het project voort te zetten. Bovendien wordt het NPG met Nationale uitnodiging.</p> <p>Voor de aangemerkte bijdrage van € 500.000,- voor de autonome erms-zeilnvervoer wordt de cofinanciering van Probal (€ 250.000,-) en de provincie (€ 250.000,-) eerste beschikbaar gesteld bij de VN 2019.</p>	<p>(Annullende) onderbouwning uitvoeringsgereedheid, urgentie, Lokaal-Regionaal, verdeelbaarheid.</p> <p>Het versterken van de regionale bereikbaarheid met ESTVS is bijeen een opgave waarbij samenwerking tussen regio en lijn cruciaal is. Zonder het Nationaal Programma Groningen zal ESTVS de komende decennia niet in op het Groninger spoor worden ingevoerd. Dit welk ESTVS grote mogelijkheden biedt om de frequentie op het spoor te verhogen en daarmee de bereikbaarheid met de trein in de provincie sterk te verbeteren. Het bezet een systeem dat na Groningen in heel Nederland en heel Europa uitgerolgd gaat worden. De kennis en ervaring die we opdoen door hiermee voorop te lopen, bieden voor de regio kansen op het gebied van innovatie, economie en arbeidsmarkt. In het gebied van de afspraken op 5 oktober zijn de eerste voorbereidende stappen gezet. Het is zaak nu het momentum op dit gebied voort te zetten. Samenwerking met het IJN is vooral in nu nog op gang gebracht. Het is van belang het momentum vast te houden en het project voort te zetten. Bovendien wordt het NPG met Nationale uitnodiging.</p> <p>Voor de aangemerkte bijdrage van € 500.000,- voor de autonome erms-zeilnvervoer wordt de cofinanciering van Probal (€ 250.000,-) en de provincie (€ 250.000,-) eerste beschikbaar gesteld bij de VN 2019.</p>
	2	Provincie Groningen, gemeente Groningen, RUG, Arma, CBZZ, Noordpoort College, POA-Group, Hous, Holtcausen, WKB, Noord, Marinimis, Groningen Sports, Koopmans, Wageningen, Swetz, Popkita, e.t.	€ 1.000.000	€ 500.000	<p>Het Mobility Innovation Center/Mobility Innovatie Centrum (oftwel MIC) wordt een fysieke plek waar studenten uit alle drie de onderwijslagen (MBO, HBO en WO), bedrijfsleven en andere samenwerkten op het gebied van Smart Mobility. Studenten kunnen onder andere hun eigen ideeën en worden ook praktijkgerichte projecten kunnen uitvoeren. Daarnaast wordt een fysieke plek gecreëerd voor het organiseren van de kennis en een plek waar gebouwd wordt het mogelijk is op Smart Mobility gebied.</p> <p>Gezamenlijk zijn vijf speerpunten overeengekomen, waarin we als Groninger/Noord-Nederland voorop lopen en al veel doen of waarvan we kunnen zien om onderscheidend in te zijn. Het gaat om de speerpunten: Autonoom vervoer, Communicatie tussen voertuigen, Slimme staatslogistiek, Geografische verduurzaming, Slimme mobiliteit.</p> <p>Bovendien ontstaan er bij een concrete samenwerking voor alle partijen kansen voor gemeentelijke exposure en financiering van buiten (Rijk, EU, etc.). De opening van het MIC staat gepland voor zomer 2019, daarom is een bijdrage in 2019 van belang zodat de opening goed vorm gegeven kan worden. Bovendien wordt er een concrete samenwerking voor alle partijen kansen voor gemeentelijke exposure en financiering van buiten (Rijk, EU, etc.). De concrete samenwerking voor alle partijen kansen voor gemeentelijke exposure en financiering van buiten (Rijk, EU, etc.).</p>	<p>Bijzondere, Mobiliteit, Innovatie, 5G</p>
	3	Provincie Groningen, gemeente Middele, Provincie Groningen, CBZZ, Ecken Dins, RUG, ALG, Hanzehogeschool, Hous, Siercingen	€ 500.000	€ 250.000	<p>Naast de bestaande pilots met autonoom vervoer in Scheemda en Bourlange is het voornemen in 2019 te onderzoeken of een autonoom rijdend voertuug ook in een iets andere omgeving met een iets hogere snelheid kan worden ingezet. Dit past in de opbouw van pilot van rural naar miduler rural en uiteindelijk ook naar urban. Het is van belang om in 2019 te starten met dit onderzoek, omdat er een besluit genomen is over de sluiting van Sappemeer-Doce en hiervoor een alternatief qua vervoer richting de andere realisaties van hoogwaardig-Sappemeer nodig is.</p>	<p>Mobiliteit, Innovatie, 5G</p>
	4	Provincie Groningen, Arma, Probal, Ministerie IenW, Holtcausen, Dekrs, Veiligheidsregio Noord-NL, gemeenten	€ 500.000	€ 250.000	<p>Doel van de pilot waterstoftrain 2019 is aantonen dat treinen goed op waterstof kunnen rijden en dat de afschrijvingen van dergelijke treinen minimaal gelijkwaardig zijn aan die van de huidige dieseltreinen. Daarnaast een duidelijk praktisch beeld krijgen van hoeveel waterstof per persoon kilometer nodig is, zodat goed in beeld kan worden gebracht wat de businesscase voor de gehele treinvoet is. Bovendien showcase voor heel Nederland. Het is van belang om nog in 2019 oeps showcase te doen, onder meer omdat in 2020 een besluit moet worden genomen over de aanschaf van 10 nieuwe treinen voor Veendam-Stadskanaal en Groningen-Bremen. De resultaten van de showcase worden hierbij betrokken.</p>	<p>Mobiliteit, Vervoers, energietransitie</p>

NPO Projecten Eco-Design						
Nr.	Project	Initiatief-nummer	Investering	Bijlage NPG	Omschrijving	Thema
1	Zorg thuis	Provincie Groningen, Gemeente Midden-Groningen, Delfzijl, Appingedam, Loppersum, Kenniscentrum Platform (Aletta Jacobs School of Health, Social Health, Groningen, HANU, eHealth and ICT, persoonsdata and customised health), Regionale en lokale gezondheid en welzijn netwerken.	€ 3.025.000	€ 2.075.000	Ziekt in het Startdocument Nationaal Programma Groningen al wordt genoemd, verder het aanbesteding gebied al de nodige uitdagingen vooraf te ambachten hun inzake doen. Het gebied heeft de laagste scores voor sociaaleconomische status (SES). De beleidsverwachting bij geborte periode 2013-2016 is gemiddeld gunnen het laagst in Groningen. En vlijet tegen de rest van Nederland kent Groningen bovengemiddeld veel mensen met een langdurige ziekte of aandoening. Het randeel D. tot en met 17-jarige kinderen dat opgevoeld in een bijstandsgesticht in Groningen al jaerlijng boven het landelijk gemiddelde. Luit in dit gebied waar al uitdagingen genoeg zijn komen de bevinger extra hard aan. Er is een stapeling van problematiek als indirect gevolg van de opschudding van het belevingsgebied, sociale netwerken raken verstoorde. Denk bij geboren niet alleen aan stress, maar ook aan middelengebruik, huiselijk geweld, verwaarlozing (bron: Groningse 'Kampertief', het gebied 'jorde en persoonlijke ardekt'9 En hoe kan je lokale dekkende en machtsdekkende weer omzetten in hoop en regel? Een afdoende aanpak kan worden gevonden in een samenwerking van een met buurtwerk, scholen, sociale GGZ, wijkposten, buurtbussen, tuit en tabak, ondersteunde, deponstrainers, gezamenlijk verzorgers, verbinden van informatie en formale zorg. Een integrale aanpak; daar gaat dit project over.	(Annullerende) onderbouwning uitvoeringsgereedheid, urgentie, lokaal-Regionaal, verdeelbaarheid. De noodzaak om aan de slag te gaan met de aanpak van gezondheidsklachten de gevolg van aandoeningen is groot. Alle onderzoeken en gesprekken in dit regio benadrukken de ernst van de klachten en laten zien dat de klachten zelf toemenen. Deze aanpakken zijn de opmaat naar een regionale gezondheidsaanpak. Met adequate voorzorgen op dit gebied kunnen veel klachten worden opgevangen en kan een verhoogde beroep op de gezondheidszorg worden voorkomen. De projecten in de 4 gemeenten, ieder op haar eigen wijze, richten zich op het terugdringen van psychosociale problemen die vaak gepaard gaan met stress, angstklachten, somberheid, lichamelijke klachten, zingevoelingsvragen en eenzaamheid. De aanpak richt zich op veerkracht en het weer aanwakken van het vertrouwen in mensen voor aan te sluiten op wat mensen zelf graag willen, mensen weer te verbinden met hun elken jaer aan en mogelijkheden en door samen te werken aan perspectief en het leiden van een betekenisvol leven. Mensen krijgen steun en worden gerustgesteld. Zo worden zij weer zelfzorgend in het oplossen en bespreken van hun zorgen en de voortbeweegingen van kinderen en schoolverlaten onderzocht en verbeterd.
2	Pilot Leven Lang ontwikkelen: Pilot Energierevolutie regio van SGR Noord-Nederland	SGR Noord-Nederland met vele partners	€ 950.000	€ 340.000	De pilot Energierevolutie in 2019/2020 vormt het vlagwiel om 'de goede kernt' de samenleving in de regio praktisch vorm te geven en te experimenteren met een duurzame, efficiënte en effectieve aanpak voor een Leven Lang Ontwikkelen (LLO) voor werklozen en werkenden. LLO richt zich primair op werkenden om succes te bereiken bij de om te blijven schouder gegeven de synoniem op de arbeidsmarkt en in het bijzonder de ontwikkelingen binnen de branche waar in de komende jaren de meest uitdagende gebiedelijke uitdagingen zijn te vinden. Het doel is om te komen tot een succesvolle aanpak van de arbeidsmarkt en functiewaarden in het gebied, in deze pilot gaat het om functies binnen de energietechnische. De pilot Energierevolutie richt zich op drie doelgroepen: A. Werkenden binnen de technische installatiebranche, die zich willen/moeten bijhouden in verband met nieuwe skills die het werken ten behoeve van de energietransitie vraagt. B. Werklozen binnen de Participatielwet, WW en niet-uitkeringsgerechtigden - die affiniteit hebben met en aaning hebben voor techniek en in het bijzonder werk aan de energietransitie binnen de 7-branchen. C. Werklozen - staathouders (Participatielwet) - die affiniteit hebben met en aaning voor techniek en in het bijzonder energietechnische binnen de 7-branchen. Kort termijn doel: - In 2019-20: werklozen om te opleiden voor functies binnen de energietechnische, i.c. de Technische Installatiebranche.	(Annullerende) onderbouwning uitvoeringsgereedheid, urgentie, lokaal-Regionaal, verdeelbaarheid. De noodzaak om aan de slag te gaan met de aanpak van gezondheidsklachten de gevolg van aandoeningen is groot. Alle onderzoeken en gesprekken in dit regio benadrukken de ernst van de klachten en laten zien dat de klachten zelf toemenen. Deze aanpakken zijn de opmaat naar een regionale gezondheidsaanpak. Met adequate voorzorgen op dit gebied kunnen veel klachten worden opgevangen en kan een verhoogde beroep op de gezondheidszorg worden voorkomen. De projecten in de 4 gemeenten, ieder op haar eigen wijze, richten zich op het terugdringen van psychosociale problemen die vaak gepaard gaan met stress, angstklachten, somberheid, lichamelijke klachten, zingevoelingsvragen en eenzaamheid. De aanpak richt zich op veerkracht en het weer aanwakken van het vertrouwen in mensen voor aan te sluiten op wat mensen zelf graag willen, mensen weer te verbinden met hun elken jaer aan en mogelijkheden en door samen te werken aan perspectief en het leiden van een betekenisvol leven. Mensen krijgen steun en worden gerustgesteld. Zo worden zij weer zelfzorgend in het oplossen en bespreken van hun zorgen en de voortbeweegingen van kinderen en schoolverlaten onderzocht en verbeterd.
				Totaal NPG bijlagen: €	13.468.600	